

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مرحله‌ی آماده‌سازی فایل				
تکمیل مآخذ و ویرایش نهایی	ویرایش دوم	ذکر مآخذ	تصحیح و ویرایش اولیه	پیاده‌سازی

رعایت ادب در ذکر مصائب اهل بیت علیهم‌السلام و پرهیز از روضه‌ی مکشوف

کلمات کلیدی: اهل بیت علیهم‌السلام، حضرت زهرا علیها‌السلام، ادب ذکر مصیبت، روضه‌ی مکشوف، مدّاحی، حضور، قرآن، هدایت، ضلالت، مکاشفه، خسارت.

🌸 در روضه خواندن ادب کنید. فکر کن اگر می‌دید اهل بیت علیهم‌السلام که صاحب عزایند در کنار مجلس نشسته‌اند، باز هم همین‌طور شدید روضه می‌خواندی؟ جلوی حضرت زهرا علیها‌السلام هم مصیبت فرزندان را همین‌طور جانسوز و جگرخراش ذکر می‌کردی؟ با این نحو روضه خواندن می‌خواهی دل صاحب مصیبت را آتش بزنی و به گریه‌اش بیندازی؟^۱

نمی‌بینی عزیزم! این «اگر» برای دیدن توست؛ نه برای بودن آنها. آنها حضور دارند؛ مگر می‌شود جایی از آنها نامی ببرند و آنها نباشند؟ اگر «تو» می‌دید! اگر می‌دید که اهل بیت علیهم‌السلام که صاحب عزا هستند در کنار مجلس نشسته‌اند باز هم همین‌طور شدید روضه می‌خواندی؟ جلوی حضرت زهرا علیها‌السلام هم مصیبت فرزندان را همین‌طور جانسوز و جگرخراش ذکر می‌کردی؟ آیا جلوی یک مادر داغ‌دیده می‌نشینند تعریف کنند که بچه‌ها را چطوری تگه‌تگه کردند؟ اگر می‌دید که حضرت زهرا علیها‌السلام کنار مجلس نشسته است، این کار را می‌کردی؟! گاهی اوقات دیده‌ام که مدّاح‌ها و

۱. مهدی‌طیب، مصباح‌الهدی، ص ۳۱۰.

ذاکران می‌گویند که حضرت تشریف دارند یا از حضرت زهرا علیها السلام دعوت می‌کنیم که تشریف بیاورند؛ اما بعد هم بی‌محابا روضه‌های مکشوف را، آن هم مشروح و مفصل می‌خوانند. نه عزیز من، یک اشاره! خود ذاکران می‌گویند نمک هر مجلسی گریه بر ابا عبدالله الحسین علیه السلام است؛ اما نمک را زیاد در غذا بریزی شور می‌شود؛ نمی‌شود آن را خورد. نمک همان یک ذره‌اش خوب است؛ خیلی مؤدب با یک اشاره؛ نه به صورت مکشوف! آن هم بسیار کوتاه؛ نه به صورت مشروح. ذاکر لازم نیست از اول تا آخر منبرش روضه بخواند تا گریه بگیرد. می‌تواند مدایح اهل بیت علیهم السلام را بخواند. می‌تواند یک غزل عرفانی و یک شعر اخلاقی بخواند. چیزهای مفید دیگری هم داشته باشد. آخرش هم مثل یک منبری که یک ساعت منبر می‌رود و آخر چهار کلمه ذکر مصیبت می‌خواند، چند خط مؤدب روضه بخواند. مؤدب! با این نحو روضه خواندن می‌خواهی دل صاحب مصیبت را آتش بزنی و به گریه‌اش بیندازی؟ می‌خواهی حضرت زهرا علیها السلام را گریه بیندازی؟ می‌خواهی ائمه علیهم السلام را که در مجلس هستند به گریه بیندازی؟ امام زمان علیه السلام را به گریه بیندازی؟ دل حضرت را خون کنی؟ خیلی باید مؤدب بود!

از خدا خواهیم توفیق ادب بی‌ادب محروم ماند از لطف ربّ

یک عمر انسان نوکری امام حسین علیه السلام را بکند، ذاکر امام حسین علیه السلام باشد، بعد هم خدای نکرده دست خالی و گاهی اوقات خسارت‌دیده باشد؟! چون همان‌طور که ذاکر اهل بیت علیهم السلام بودن، نوکر ابا عبدالله علیه السلام و روضه‌خوان ابا عبدالله علیه السلام بودن، اوج افتخار است، و خدا می‌داند چه افتخار عظیمی است، الان وقت نیست حقایق را برایتان بگویم، که اگر بگویم رفقای مداحمان از جلسه‌ی آینده ما را تحویل نمی‌گیرند! خدا می‌داند این مقام و منصب که اهل بیت علیهم السلام به کسی می‌دهند چقدر بزرگ است، اما اگر درست رفتار نکنیم، همان قدر بزرگ خسارت می‌کنیم. مثل قرآن! قرآن چیست؟ کتاب نور است؛ کتاب رحمت است؛ اما قرآن می‌گوید: **يُضِلُّ بِهِ كَثِيرًا وَ يَهْدِي بِهِ كَثِيرًا وَ مَا يُضِلُّ بِهِ إِلَّا**

الفاسقین: ۲ عده‌ی زیادی با همین قرآن به ضلالت و گمراهی می‌افتند؛ عده‌ی زیادی هم با همین قرآن هدایت می‌شوند؛ و جز فاسقان که مرز را می‌شکنند و از حد تجاوز می‌کنند کس دیگری ضلالت پیدا نمی‌کند. اگر کسی مرز ادب را مراعات نکرد و از حد تجاوز کرد، آن وقت از قرآن هم ضرر می‌کند و ضلالت می‌بیند. حالا روضه بر ابعده‌الله علیه السلام و ذاکری ابعده‌الله علیه السلام هم همین است؛ اگر خدای نکرده ادب مراعات نشود، صنعت‌های بشری می‌آید؛ از موسیقی‌های جاز و راک و... آوا را می‌گیرند، بعد مدایح و مراثی اهل بیت علیهم السلام را روی آن می‌گذارند که پناه می‌بریم به خدا! یا دیگر صنعت‌های بشری که متأسفانه بعضاً مبتلا هستند؛ برای اینکه بازار گرمی کنند، خودی نشان دهند، نوآوری کنند. پناه می‌بریم به خدا که انسان در میدان کربلا بین شهدا باشد، بعد آنجا بخواهد خودی نشان دهد! خودت را می‌خواهی نشان بدهی؟ یا امام حسین علیه السلام را می‌خواهی نشان بدهی عزیزم؟ مواظب باش! با صنعت‌های بشری با کارهای مختلف داری خودت را نشان می‌دهی؛ روضه‌ی خودت را می‌خوانی! روضه‌ی امام حسین علیه السلام را نمی‌خوانی! پناه می‌بریم به خدا! ببخشید من این قدر صریح می‌گویم؛ ولی ان شاء الله همه‌ی کسانی که ذاکر اهل بیت علیهم السلام هستند و صدای مرا می‌شنوند و در آینده هم ممکن است فایل صوتی صحبت‌های مرا بشنوند، توجه بیشتری کنند.

🌸 شخصی که در ایام جوانی در زورخانه‌ای که در دولاب داشت، ضرب می‌زد و آواز می‌خواند، به هنگام پیری به مداحی روی آورده بود و چون سواد نداشت، بعضی از روضه‌های سایر مداح‌ها و روضه‌خوان‌ها را یاد گرفته بود و می‌خواند.

معمولاً زورخانه‌ها کسی را دارند که می‌زند و می‌خواند و ورزشکاران هم با آهنگ او ورزش می‌کنند. حاج آقا تعریف می‌کنند، شخصی در دولاب شغلش این بود و چون پیر شده بود و نمی‌توانست آن کار

را انجام دهد دنبال کار جدیدی می‌گشت و چون دید صدایش خوب است، مدّاح شده بود؛ و چون سوادى نداشت، بعضى از روضه‌هاى ساير مدّاح‌ها و روضه‌خوان‌ها را ياد گرفته بود و مى‌خواند. سندش هم سمعتُ بود؛ از اين و آن شنیده بود. لکن به خاطر همان روحیه‌ی زورخانه‌ای با زور و خشونت و قلدری تا می‌توانست مصائب اهل بیت علیهم‌السلام را رقت‌انگیزتر و شدیدتر بیان می‌کرد تا گریه‌ی بیشتری از مستمعین بگیرد و من به شدت از این کارش آزرده و ناراحت بودم. چند بار خواستم به او تذکر بدهم که مؤدبانه‌تر و مختصرتر روضه بخواند؛ اما نشد. [پیش نیامد.] یک‌بار در حالت مکاشفه او را دیدم که تمام صورتش، حتی مژه‌های چشم‌هایش پر از مورچه‌های سفیدی است که صورتش را می‌خورند و او دائم با ناخن‌هایش آنها را از صورت خود می‌کند و به زمین می‌ریزد؛ اما بلافاصله مورچه‌های جدیدی به جای آنها ظاهر می‌شوند. پناه می‌بریم به خدا! ان‌شاءالله در ذکر مصائب اهل بیت علیهم‌السلام نهایت لطافت و ادب را مراعات کنیم و قلوب شیعیان را به فشار نیاوریم و اذیت نکنیم؛ چون وقتی مستمعین مجلس اذیت می‌شوند، در واقع اهل بیت علیهم‌السلام دارند اذیت می‌شوند. ما در مجلس آمده‌ایم که اهل بیت علیهم‌السلام را اذیت کنیم؟ پناه می‌بریم به خدا! ان‌شاءالله همه‌ی ما، از جمله ذاکران، ادب ذکر مصائب اهل بیت علیهم‌السلام را مراعات کنیم.

صَلَّى اللهُ عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ وَ صَلَّى اللهُ عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ^۳

---

۳. کلینی، کافی، ج ۴، ص ۵۷۵؛ حرّعاملی، وسائل‌الشیعه، ج ۱۴، ص ۴۹۳ و مجلسی، بحارالانوار، ج ۴۴، ص ۳۰۱.